

UZASADNIENIE

Powód J. W. wniósł przeciwko pozwanemu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością pozew o zapłatę kwoty 31866,64 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kosztami procesu, tytułem zapłaty odszkodowania za uszkodzony podczas transportu towar.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, zgłosił m.in. zarzut braku legitymacji czynnej, przedawnienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 1 lutego 2018r. powód J. W. otrzymał zlecenie transportowe od firmy (...) Spółki cywilnej Z. M., G. W., na przewóz towaru w postaci okien, drzwi i bramy, na trasie z (...).

Bezsporne.

W dniu 6 lutego 2018r. powód zlecił dokonanie tego przewozu pozwanemu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Załadunek miał się odbyć 9 lutego 2018r. do godziny 12.00, a rozładunek do 15 lutego 2018r.

Bezsporne.

W dniu 9 lutego 2018r. w miejscowości B. doszło do załadunku towaru – okien, drzwi i bramy, na naczepę o nr rej. (...). Towar został posadowiony na stojakach drewnianych i zamocowany pasami.

W trakcie wykonywania przewozu, pozwany dokonał przeładowania towaru na inny pojazd. W tym celu sztaplarka zdejmowała poszczególne stojaki z towarem, a później były umieszczone na innej naczepę nr rej. (...).

Podczas rozładunku towaru w (...), ujawniono uszkodzenia szyb w oknach, zerwanie taśm mocujących okna do stojaków oraz uszkodzenie stojaków drewnianych. Towar został rozładowany, a części uszkodzonego towaru wyrzucona.

Częściowo bezsporne, a nadto dowód:

- zeznania świadka B. J., k. 104,
- zeznania świadka S. S., k. 104,
- zeznania świadka P. J., k. 103.
- wydruki zdjęć, k. 21-27
- CMR, k. 20.

W dniu 5 marca 2018r. A. skierował do pozwanego reklamację, w której wskazano na uszkodzenie trzech szyb o wymiarach: 1715x 1620 – 2 sztuki i 1715x1570 – 1 sztuka; uszkodzenie dwóch okien PCV oraz okien aluminiowych – 6 sztuk. W piśmie wskazano na wartość uszkodzeń (...) z netto. Wskazano również, że powstał koszt ponownego transportu, odprawy, załadunku i utylizacji. Nie wskazano wysokości tych kosztów.

Dowód:

- pismo, k. 31.

Pozwany nie uznał reklamacji, wskazując, że została wystosowana przez podmiot nieuprawniony, zaś pozwany nie poczuwa się do odpowiedzialności za uszkodzenie towaru.

Dowód:

- pismo, k. 34.

W dniu 10 kwietnia 2018r. powód skierował do pozwanego reklamację dotyczącą uszkodzenia towaru podczas przewozu i notę obciążeniową na kwotę 31866,64 zł wraz z wezwaniem do zapłaty.

Dowód:

- reklamacja, k. 39,

- nota obciążeniowa, k. 38

Dnia 17 kwietnia 2018r. A. wystawił powodowi notę obciążeniową w wysokości 31866,64 zł, a w piśmie z 8 maja 2018r. wskazał, że koszt dotyczy 3 szyb łącznie w kwocie 10387 zł, dwóch okien PCV – 2799 zł, okna aluminiowego – 13704zł, transportu 4976,64 zł.

Pismem z dnia 20 sierpnia 2018r. A. wezwał powoda do zapłaty 31866,64zł.

Dowód:

- pismo, k. 35,

- wezwanie, k. 37,

- nota obciążeniowa, k. 36.

Pismem z dnia 24 kwietnia 2018r. pozwany odrzucił reklamację.

Dowód:

- pismo, k. 40.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Wyrok wydano w trybie art. 15 z.zs² ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...), innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020.374 ze zm.), uwagi na przeprowadzenie całości postępowania dowodowego opartego o dokumenty.

Strony zawarły umowę przewozu towaru na trasie z(...), tym samym zastosowanie znalazła Konwencja międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956 r. (Dz.U. 1962 Nr 49, poz. 238 – zwana dalej CMR).

Fakt zawarcia umowy, jej treść, zaistnienie szkody w przewożonym towarze, przeladunek towaru, jak i charakter umowy łączącej strony, nie były sporne.

Spór dotyczył odpowiedzialności za uszkodzenie, przyczyn uszkodzenia, osoby uprawnionej do dochodzenia odszkodowania, przedawnienia roszczenia i wysokości szkody.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu legitymacji czynnej powoda należało uznać, że nie została ona wykazana. Przyjmując za niesporne między stronami, że umowa je łącząca miała charakter umowy podwykonawstwa – należało uznać, że powód nie mógł i nie dochodził od pozwanego roszczenia regresowego zgodnie z art. 3 CMR. Jak wynikało bowiem nie tylko z pozwu, ale również twierdzeń w toku postępowania, powód do czasu wyrokowania nie uiścił na rzecz nadawcy A. dochodzonego odszkodowania. Tym samym nie mogło być mowy o powstaniu roszczenia regresowego. W tym kontekście należało również wskazać, że nawet przy założeniu, że przewóz między stronami miał jednak charakter sukcesywny, to właśnie z uwagi na brak faktycznej zapłaty odszkodowania przez powoda, czy też orzeczenia sądu zobowiązującego do zapłaty – również na podstawie art. 37 CMR - powód nie mógłby dochodzić roszczenia regresowego, które do tej pory nie powstało.

Odnosząc się dalej do zarzutu przedawnienia roszczenia, zgodnie z art. 32 CMR roszczenia, które mogą wynikać z przewozów podlegających niniejszej Konwencji, przedawniają się po upływie jednego roku. Jednak w przypadku złego zamiaru lub niedbalstwa, które według prawa obowiązującego sąd rozpatrujący sprawę uważane jest za równoznaczne ze złym zamiarem, termin przedawnienia wynosi trzy lata. Przedawnienie biegnie w przypadkach częściowego zaginięcia, uszkodzenia lub opóźnienia dostawy - począwszy od dnia wydania. Skoro więc w realiach sprawy, wydanie towaru nastąpił 20 lutego 2018r., termin przedawnienia mógł się zakończyć 20 lutego 2019r. Tym samym na skutek złożenia pozwu w dniu 26 listopada 2018r. do przedawnienia nie doszło.

Na gruncie więc roszczenie pozwu należało strony traktować jako pozostające w relacji nadawca (powód) – przewoźnik (pozwany), na podstawie umowy podwykonawstwa. Wskazuje na to również sama treść pozwu, w której powód powoływał się wprost m.in. na art. 17 CMR. Zgodnie zaś z tym przepisem przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru lub za jego uszkodzenie, które nastąpi w czasie między przyjęciem towaru a jego wydaniem, jak również za opóźnienie dostawy. 2. Przewoźnik jest zwolniony od tej odpowiedzialności, jeżeli zaginięcie, uszkodzenie lub opóźnienie spowodowane zostało winą osoby uprawnionej, jej zleceniem nie wynikającym z winy przewoźnika, wadą własną towaru lub okolicznościami, których przewoźnik nie mógł uniknąć i których następstwom nie mógł zapobiec. 4. Uwzględniając postanowienia artykułu 18, ustępy 2 do 5, przewoźnik jest zwolniony od swej odpowiedzialności, jeżeli zaginięcie lub uszkodzenie towaru powstało ze szczególnego niebezpieczeństwa wynikającego z jednej lub kilku następujących przyczyn:

- a) użycie pojazdów otwartych i nie przykrytych oponczką, jeżeli to użycie było wyraźnie uzgodnione i zaznaczone w liście przewozowym;
- b) brak lub wadliwe opakowanie, jeżeli towary, ze względu na swe naturalne właściwości, w razie braku lub wadliwego opakowania, narażone są na zaginięcie lub uszkodzenie;
- c) manipulowanie, ładowanie, rozmieszczenie lub wyładowanie towaru przez nadawcę lub przez odbiorcę albo przez osoby działające na rachunek nadawcy lub odbiorcy;
- d) naturalne właściwości niektórych towarów, mogące powodować całkowite lub częściowe ich zaginięcie albo uszkodzenie, w szczególności przez połamanie, rdzę, samoistne wewnętrzne zepsucie, wyschnięcie, wyciek, normalny ubytek lub działanie robactwa i gryzoni;
- e) niedostateczność lub wadliwość cech lub numerów na sztukach przesyłki;
- f) przewóz żywych zwierząt.

Zgodnie z art. 18 CMR dowód, że zaginięcie, uszkodzenie lub opóźnienie spowodowane zostało jedną z przyczyn przewidzianych w artykule 17, ustęp 2, ciąży na przewoźniku.

Przepisy powyższej konwencji w przeciwieństwie, np. do przepisów kodeksu cywilnego, w zakresie dochodzenia odszkodowania, stanowią o osobie uprawnionej, nie zaś poszkodowanej. Postanowienia konwencji CMR nie określają w sposób wyczerpujący, kto jest uprawniony do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec przewoźnika. Z jej

art. 13 ust. 1 CMR wynika jedynie, że jeżeli stwierdzono zaginięcie towaru lub jeżeli towar nie przybył po upływie terminu przewidzianego w artykule 19, odbiorca może w imieniu własnym dochodzić wobec przewoźnika praw wynikających z umowy przewozu. Regulacja ta nie wyłącza sięgnięcia do przepisów krajowych normujących umowę przewozu, a konkretnie do przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe, które mają subsydiarne zastosowanie do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej, a strony - jak w rozstrzyganej sprawie - nie dokonały wyboru prawa (zob. art. 1 ust. 3 Pr.przew. w związku z art. 27 § 1 pkt 2 p.p.m.). Zgodnie z art. 75 ust. 3 pkt 2 lit. b Pr. przew., roszczenia przeciwko przewoźnikowi z tytułu utraty, ubytku czy uszkodzenia przesyłki przysługują nadawcy lub odbiorcy zależnie od tego, któremu z nich przysługuje prawo rozporządzania przesyłką. O tym, kto ma prawo rozporządzać przesyłką („towarem” - według przepisów Konwencji CMR) rozstrzyga art. 12 CMR, według którego prawo to przysługuje nadawcy, chyba że drugi egzemplarz listu przewozowego został wydany odbiorcy lub że odbiorca skorzystał z prawa przewidzianego w art. 13 ust. 1, czyli zażądał od przewoźnika wydania za pokwitowaniem listu przewozowego oraz towaru po przybyciu towaru do miejsca przeznaczenia; od tej chwili prawo rozporządzania przesyłką przysługuje tylko odbiorcy. Stanowisko takie znalazło odzwierciedlenie w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 03.09.2003 r. (sygn. akt II CKN 415/01) i z dnia 03.09.2003 r. (sygn. akt IV CK 264/02). Przekładając to na grunt niniejsze sprawy, nie było sporne, że mimo uszkodzenia, towar został ostatecznie odebrany w Norwegii przez wskazanego w liście przewozowym odbiorcę. Dlatego też z tą chwilą to on stał się osobą uprawnioną do ewentualnego dochodzenia odszkodowania od przewoźnika. W tym miejscu należy także wskazać, że powód mimo lakonicznego stwierdzenia w piśmie procesowym z dnia 23.09.2019r., jak i podczas przesłuchania przed sądem, nie wykazał aby istotnie odbiorca przejął na niego swoją wierzytelność odszkodowawczą.

Tym samym zarzut braku legitymacji uznano za zasadny.

Niezależnie od tego zdaniem sądu powód nie zdołał wykazać również wysokości dochodzonego odszkodowania. Także bowiem w tym zakresie konwencja CMR reguluje tę kwestię odmiennie niż przepisy prawa krajowego. Szkodę bowiem należy ustalać w świetle art. 23 CMR, na co wskazuje art. 25 CMR - w razie uszkodzenia przesyłki przewoźnik płaci kwotę, o którą obniżyła się wartość towaru, obliczoną według wartości towaru ustalonej zgodnie z artykułem 23, ustępy 1, 2 i 4. 2. Odszkodowanie nie może jednak przewyższać: a) jeżeli cała przesyłka doznała obniżenia wartości przez uszkodzenie - kwoty, którą należałoby zapłacić w razie zaginięcia całej przesyłki; b) jeżeli tylko część przesyłki doznała obniżenia wartości przez uszkodzenie - kwoty, którą należałoby zapłacić w razie zaginięcia części, która doznała obniżenia wartości.

Art. 23 CMR stanowi, że jeżeli na podstawie postanowień niniejszej konwencji przewoźnik obowiązany jest zapłacić odszkodowanie za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru, odszkodowanie to oblicza się według wartości towaru w miejscu i w okresie przyjęcia go do przewozu. 2. Wartość towaru określa się według ceny giełdowej lub w razie jej braku według bieżącej ceny rynkowej, a w braku jednej i drugiej - według zwykłej wartości towarów tego samego rodzaju i jakości. 3. Odszkodowanie nie może jednak przekraczać 8,33 jednostki rozrachunkowej za 1 kilogram brakującej wagi brutto. 4. Oprócz tego zwraca się przewoźne, cło i inne wydatki poniesione w związku z przewozem towaru, w całości w razie całkowitego zaginięcia i proporcjonalnie w razie częściowego zaginięcia; inne odszkodowania nie należą się.

W tym kontekście należało więc uznać, że powód nie wykazał, aby dochodzone roszczenie odszkodowawcze zostało ustalone zgodnie z regułami ustalonymi w konwencji. W szczególności nie wykazał, aby mieściło się ono w granicach określonych wagą uszkodzonego towaru w przeliczeniu na jednostkę rozrachunkową. Nadto powód nie udowodnił wysokości kosztu związanego z rzekomym ponownym transportem, odprawą, załadunkiem i utylizacją. Na tą okoliczność nie przedłożono żadnych dokumentów źródłowych (rachunków, faktur, dowodów zapłaty i in.). Poza więc oświadczeniem A., brak jest jakiegokolwiek innego dowodu w tym względzie.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 98 kpc, a składały się na nie: opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, wynagrodzenie pełnomocnika 3600 zł.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)